

PUKKELLAKSPROSJEKT KVALSUNDELVA 2023
Kvalsund Sportsfiskeforening KVSFF

Prosjektrapport

Innhold:

- Kort info om foreningen og vassdraget. (Side 1)
- Forhåndsplanlegging og valg av fangstområde. (Side 2)
- Ledergruppe, rekruttering og driftsmodell. (Side 3)
- Finansiering, montering av fellesystemet og trasêvalg for vei. (Side 4 og 5)
- Evaluering av tiltakene. (Sidene 6 til 10)
- Plan videre i 2025 og info om samarbeidet. (Side 11)
- HMS og huskeliste fangst av fiske (Se vedlegg til rapporten).

Kort info om Kvalsund Sportsfiskeforening (KVSFF) og Kvalsundvassdraget:

Foreningen ble etablert i 2015, og inngikk samme år forpakkingskontrakt med Finnmarks-eiendommen FeFo. KVSFF har ca. 30 medlemmer og ledes av et styre på 3 personer (leder, nestleder, styremedlem). Foreningen forpakter den anadrome del av Kvalsund og Brennsvikvassdraget der FeFo er grunneier. Dette er mindre anadrome vassdrag med en relativt beskjedne fiskebestander.

Fangsttallene for Kvalsundelva fra 2015 til 2023 varierer fra 77 - 340 kg. villaks pr. år.

Forhåndsplanlegging for pukkellaksprosjekt 2023:

Foreningen hadde på forhånd søkt om tilskuddsmidler og laget både plan ift. arbeidet og en kostnads- og budsjettplan. Men elvene i Øst-Finnmark hadde hovedprioritet ift. pukkellaksfeller.

Valg av felleområde.

Faktorer som var viktig angående valg av område for plassering av pukkellaksfelle:

- Plassering i ferskvann, da vi ikke ønsket fisk som sei og annen saltvannsfisk i fella, problemer ift. tidevannet, tang og tare, anadrome fiskearters restituering, og at disse snudde og ikke gikk i fella.
- Plassering et godt stykke ovenfor flomålslinja (250 m.), slik at anadrome fiskearter var noe i driv oppover vassdraget og risikoen for at fisken snudde var minimal.
- Det måtte være mulig å etablere vei eller trasè til pukkellaksfella for tryggest og enkelt mulig frakt av pukkellaks for videre avhending.
- Dybde- og strømforhold måtte være akseptabel også ift. lav sommervannstand.
- Det måtte være mulig å foreta garn/notsett nedenfor fella, og enkelt å avhende fisk fra garn/not områder.
- Fella måtte likevel ikke plasseres for langt fra flomålslinja, for å hindre mest mulig pukkellaks å gyte i området mellom fella og flomålslinja, samt brakkvannssonen.

Fiskeforvalter Frøiland hos Statsforvalteren var enig i at området som ble valgt, var egnet til etablering av pukkellaksfelle.

Våren 2023 ble det avgjort at Kvalsundelva ville motta pukkellaksfelle.

Lakseelvene i Øst-Finnmark hadde hovedprioritet ift. pukkellaksfeller. Foreningen hadde på forhånd søkt om tilskuddsmidler og laget både plan ift. arbeidet og en kostnad/budsjettplan.

Tidlig på våren 2023 ble det avgjort at Kvalsundelva ble tildelt pukkellaksfelle laget av Nordic Steel.

Ledergruppe.

Foreningen satte ned en ledergruppe som besto av de 3 personene i styret, og foreningens prosjektansvarlige. Gruppen planla driften av pukkellaksfella og fordeling av arbeidsoppgaver. Styreleder og prosjektansvarlig skulle stå for kontakten med Statsforvalteren, kommunen, FeFo og andre aktører. Styret hadde ansvaret for innkjøp og leie av utstyr til prosjektet.

Lønn.

Det ble avgjort at alle ansatte i pukkellaksprosjektet skulle få lik lønn kr. 272,- pr.time brutto + feriepenger av lønnen for utbetaling 2024.

Rekruttering av røktere.

Det ble annonsert etter røktere på foreningens webside, og ved å ta direkte kontakt med medlemmene.

Det ble bestemt at røktere ble midlertidig ansatt som tilkallingsvikarer. Totalt ble 12 personer ansatt, og det ble etablert vanlig ansvars- og risikoforsikring for disse gjennom If-forsikring.

Modell for roller tilknyttet drift og ansvar.

Teamledere.

To teamledere hadde røkteransvar for hver sine dager og kunne tilkalle vikarene ved behov for røkting av fella, gjenutsetting av stedeagne arter, og avhending av pukkellaks. Annet arbeid som kunne tilkomme var montering og demontering av fellesystemet, samt nedpakking og lagring i fangstområdet.

Ansvaret innebar å påse at arbeidsreglement og HMS ble fulgt, og lederne deltok på HMS-kurs. I tillegg ansvar ift. fiskevelferden. Både teamlederne og røkterne hadde en huskeliste med oversikt over faktorer ved fangst av fisk i forbindelse med uttak av pukkellaks. Teamlederne hadde også medansvar ift. at pukkellaksen ikke kom seg forbi fellesystemet og videre opp i vassdraget, samt rengjøring av fellesystemet etter hver røkterøkt. Den ene teamlederen var styremedlem og hadde lederansvar ift. feltarbeidet.

Røktere.

Skulle møte ved tilkalling, men hadde også mulighet til å takke nei hvis det ikke passet (Jf. kontrakt).

Arbeidet gjaldt både røkting av fella og avhending av fisk, samt gjenutsetting av stedeagne arter, og rengjøring av fellesystemet etter hver røkterøkt. Annet arbeid som kunne tilkomme var montering og demontering av fellesystemet, samt nedpakking og lagring i fangstområdet.

Dette innebar ansvar ift. at kontrakt, arbeidsreglement, HMS, og huskeliste ift. fiskevelferd ble oppfylt.

Prosjektansvarlig.

Hadde hovedansvaret for at prosjektet ble gjennomført innen tildelte rammer, ble overholdt iht. prosjektets mandat, samt ansvar for fremdrift og resultat.

Utarbeidet HMS, arbeidsplaner, arbeidsreglement, huskeliste ift. fiskevelferd, databasert lønningsprogram med lønningslister og timelister. Sammen med styret ble det utarbeidet plan for vei til felleområdet og motorferdselsøknad.

I tillegg til styreleder hadde også prosjektansvarlig ansvar for økonomiske oversikt. Annet arbeid gjaldt inspeksjoner og undervannsfoto av fellesystemet, samt noe røkting. Arbeidet innebar også utarbeidelse av projektrapport etter at røktingen av avsluttet, dette for utlevering til Statsforvalter, kommunen og FeFo.

Styreleder.

Styreleder ledet den administrative delen av arbeidet, ordnet med forsikring, foretok lønnsutbetalinger, innbetaling av skatt, avsetting av feriepenger, innsending av A-melding til skatteetaten, undertegning av arb. avtaler, salg av pukkellaks, DNA-prøver av pukkellaks (for NIBIO Svanhøvd), inspeksjoner og deltok noe med røkterarbeidet. I tillegg protokollføring av fangster og daglig innmelding via app til Miljødirektoratet, og i samarbeid med prosjektansvarlig utarbeide regnskap ift. bruk av tildelte midler (tilskudd).

Finansiering.

Prosjektet ble finansiert via tilskuddsmidler fra Statsforvalter og Hammerfest kommune.

Foreningen mottok tilsammen kr. 495.000,- fra Statsforvalteren til selve felledriften (lønn, utstyr o.l.)

Fra Hammerfest kommune ble det mottatt kr. 100.000,- i tilskuddsmidler.

For etablering av vei til pukkellaksfella ble det mottatt kr. 431.944,- i tilskudd fra Statsforvalter.

Montering av fellesystemet

Fellesystemet ankom Kvalsund den 19. juni 2023.

Ved hjelp av ekstramannskaper ble fellesystemet bært ned for hånd fra avlossingsplassen ved vei, og til fangstområdet.

Området ble skiltet og avsperrert for publikum.

Den 24. juni var fella med ledegjerde montert og de første pukkellaksene fanget. 3 dager senere var det fanget 36 pukkellaks. Styret fryktet at store mengder pukkellaks allerede hadde gått opp i vassdraget før etableringen av fella, noe som senere viste seg å være rett.

Trasé / vei til felleområdet.

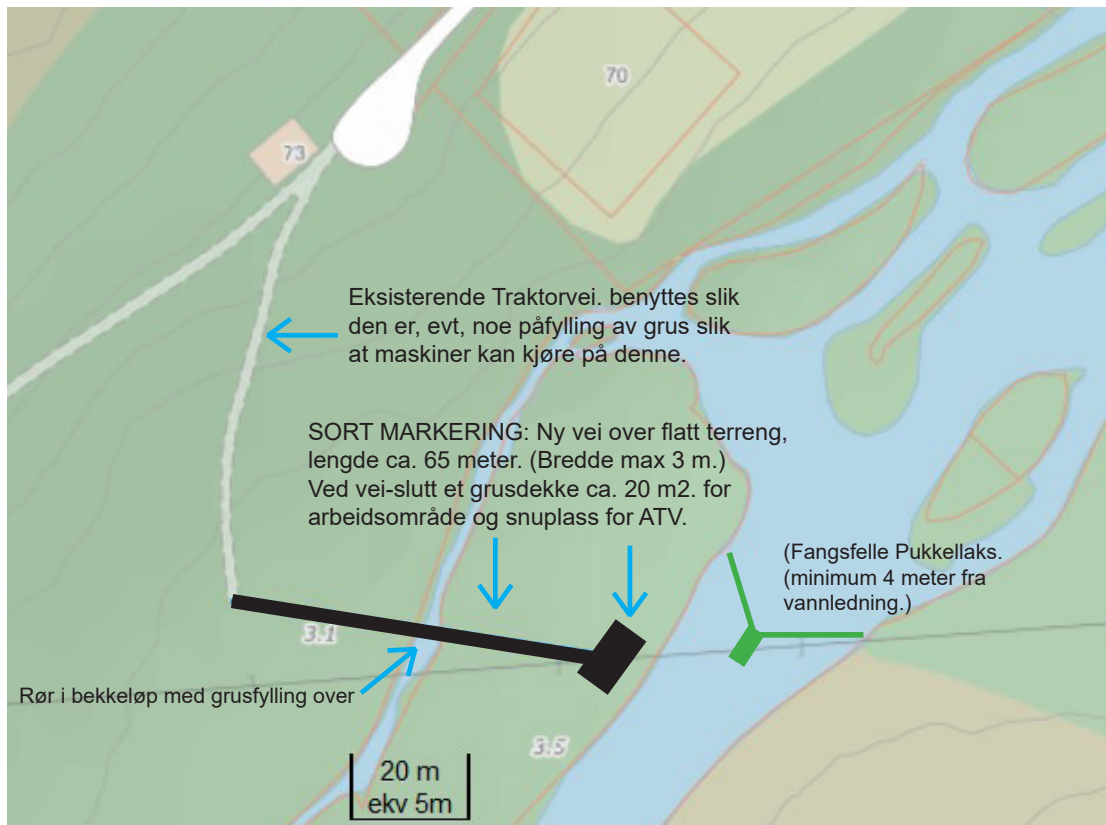
I fredningstiden tidsrommet mai og juni er det nødvendig med dispensasjon ift. motorferdselsloven for å kunne kjøre f.eks. med ATV i terrenget, dette fikk foreningen innvilget.

I starten av prosjektet var det tenkt å anlegge midlertidig traktorvei på østsiden av elva, fra kommunal vei og ned til felleområdet, men i hovedsak på grunn av leire i grunnen og kommunal vannledning i området kunne ikke kommunen gi tillatelse til dette. FeFo var grunneier og ville heller ikke gi tillatelse til vei eller trasé før det forelå tillatelse fra kommunen og Statsforvalter.

Foreningen søkte så om å få anlegge traktorvei til pukkellaksfella på vestsiden av Kvalsundelva, på eiendom der kommunen selv var grunneier, og dette ble innvilget.

Veien ble bygget av lokal entreprenør og prosjektet ble gjennomført med tilskudd fra Statsforvalteren.

Dermed har foreningen en fremtidig vei til pukkellaksfella.

Eksisterende traktorvei med markert med grå linje, og ny midlertidig traktorvei markert med sort linje.

Arb.område pukkellaks og snuplass for ATV. med sort elipsemarkering.

Fiskefelle for pukkellaks med ledegjerder innenfor grønn markert ramme.

(Foto fra Kirkeveiens snuplass den 19. juni 2023).

Evaluering av tiltakene mot pukkellaks 2023.

Denne info fins på sidene 6 til 10 som svar på spørsmål (understreket) fra Statsforvalteren v/fiskeforvalter Eirik Frøiland.

Montering og demontering av fellen:

Tidspunkt (dato) montasje, demontering, driftsperiode: Montert 24. juni og demontert 23. august 2023. Driftsperioden var fra 24. juni t.o.m. 20 august. (8,5 uker).

Gjennomføring: Montering og demontering gikk helt greit uten problemer.

Utfordringer: Ingen utfordringer.

Innspill til forbedringer: Ingen ift. montering/demontering.

Hvordan ivaretok man HMS: Det ble gjennomført en risikoanalyse gjeldende montering/demontering før arbeidsstart. Ift. dette måtte man være spesielt obs. på at armer, ben, fingre kunne komme i klem. Person kunne komme i klem under vann, og i verste fall fikk hodet under vann, f.eks. ved at elementer kunne velte. Montering/demontering skulle heller ikke skje ved flom. For å eliminere risiko ble fangstbur montert på land, og arbeidere ble instruert om å være forsiktige og komme raskt til hjelp hvis noe skulle skje. HMS med alarmplan samt rednings- og førstehjelpsutstyr var alltid tilgjengelig i egen merket kasse ved felleområdet.

Røkting/tømming av fellen:

Først en kommentar fra styret: Det første tilskuddet skulle dekke alt, og det var usikkert om vi fikk nok midler, men det ble bestemt at fiskevelferd skulle komme først, og at det skulle driftes til det var tomt for penger. Hvis det ikke ble gitt ekstra midler skulle det forsøkes med frivillige. Siste valg var å åpne fellesystemet. Deretter skulle dette demonteres og settes på land.

Tidspunkt på døgnet: Ved behov uansett døgntidspunkt.

Hypighet/varighet: Morgen og kveld, eller morgen, ettermiddag og kveld. En tømming med rengjøring osv. tok fra 1 til 3 timer inkl. kjøretid for røktere. Frakt av fisk fra felle til kai, og videre med båt til dumpingsplass på sjøen + retur tok ca. 2 timer hver gang. Tidlig på sesongen kunne pukkellaks selges, og dette tidsbruket varierte fra 0,5 til 1 time pr. gang.

Antall personer: Et team på eller 3 personer til røkterarbeid. 1 til 2 ift. dumping, og 1 person ift. salg.

Innspill til forbedringer: Økning fra 3 til 4 personer i røkterteamet, og ett ekstra røkterteam altså 3 team. Eller etablere et automatisk databasert system for sortering av fiskearter. Dette vil sannsynligvis redusere arbeidstiden ift. røktingen. Pukkellaksen må uansett avhendes som før.

Funksjonalitet for fellen:

Buret, størrelse, åpninger for tilkomst, uttak av fisk: Helt grei for vår elvestørrelse og fiskemengde 2023.

Fiskesperren: Helt grei.

Renhold av fiskesperren, hvordan, utfordringer: Fiskesperren ble kontrollert for greiner og rusk fra elva og rengjort daglig. Selvdød pukkellaks som satte seg fast i fiskesperren ble fjernet. Sløyebenk og kniver ble rengjort daglig via vannskylling med bøtte samt skrubbet ren.

Graving (fra vann eller fisk) under sperren: Det ble etter 4 dagers drift oppdaget hull tilsammen 3 steder under fiskesperren, og under fangstburet, mest sannsynlig forårsaket av fisk. Det ble antatt at rundt 100 pukkellaks kunne vært sluppet gjennom. Dette ble utbedret med store steiner, og etter dette ble det foretatt undervannsfilmning regelmessig 2-3 ganger i uka, i tillegg til at røktere 2-3 ganger i døgnet kontrollerte fiskesperren. Det ble også oppdaget 2 nye hull senere i driftsperioden, men disse hadde ikke hatt varighet på mer en rundt 12 timer. Alikevel ble det antatt at ytterligere 50 pukkellaks kunne kommet gjennom her. Elementskjøtene ble tettet med ekstra stag.

Nededøgn for fellen, antall og årsaker: Delvis nededøgn må sies å være 4 1/2 døgn ift. hullene.

Frislipp av villfisken (atlantisk laks, sjørret, sjørøye), beskriv: Gikk helt greit og ble foretatt ved å åpne fella etter tømming for pukkellaks. Ofte var det vanskelig å skille villfisk og pukkellaks, slik at villfisk ble tatt med håv. Håven var knuteløs og formet slik at den var skånsom mot villfisken som straks ble sluppet fri.

Funksjonalitet forts:

Fangsteffektivitet for fellen, ble det undersøkt og evt. hvordan: Ja, det ble undersøkt ved å se om fisk samlet seg opp like nedenfor fellen, og om fisk rømte ut gjennom innslusingsåpningen i fellen.

Til tider samlet det seg opp større mengder pukkellaks nedenfor fella, og det ble observert at enkelte fisk både villfisk og pukkellaks rømte ut sluseåpningen ved tømning. Totalt sett var fangsteffektiviteten meget god etter vår mening.

Modifiseringer gjort på utstyret: Ingen.

Innspill til forbedringer: For å hindre fisketyveri fra fellen (som vi hadde et par tilfeller av) er det nødvendig å få erstattet duken over fellen med aluminiumsplater som både kan låses og enkelt åpnes ift. røkting. Det kan også være nødvendig med en forbedring av innslusingsåpningen slik at fisken ikke rømmer fra fangstkammeret, og legge sandsekker på bunnen langs ledegjerdet for å hindre fiskegraving.

Nå er vi litt usikre hvor nødvendig det er, men kanskje kan det lages vinkelskinner som festes til de store platene på nedsiden av fella, slik at ledegjerdet blir mer vinklet mot land, kanskje 30-45 grader. Muligens vil da sluseeffekten bli bedre slik at store pukkellaksstimer i mindre grad stopper opp like nedenfor fella. Slike stimer kan kanskje bidra til at villfisk også stopper opp.

Når det ble oppdaget store stimer av pukkellaks nedenfor fella, og det var minimalt med villfisk blant disse ble det foretatt garnsetting. Garnet ble dratt rundt stimen og mot land, som ei not. Noen få villaks gikk seg fast og ble skadet (måtte avlives).

Forbedringer her er å anskaffe ei spesiallaget not til formålet. Denne vil være betydelig mer human mot villfisken. I tillegg kan den benyttes selv om det fins noe mer villfisk i stimen, fordi den ikke vil gå seg fast i nota, og enkelt ville kunne tas ut med håv til et vannkar for så å slippes ut ovenfor fella.

Fiske og velferd:

Håndtering, håving: Håndtering av alle fiskearter gikk helt greit. Håvene som ble benyttet var knuteløse og flatbunnet slik at villfisken som ble tatt med håv i fella ikke ble skadet. Pukkellaksen ble håvet ut av fella og straks svimeslått i hodet med tungt ståljern. Deretter ble den lagt inn i et stort rør, som ble etterfylt med en bøtte vann, og sendt gjennom røret til avlivnings-bord (bløgging), derfra gikk den til utblødning i et lite inngjerdet område i elva.

Evt. skader og sår av ulike typer og årsaker (felle/ikke felle). Hvordan registrert: Det ble ikke sett sår på fisken som var forårsaket av fella. Det ble sett noen få villaks med sår på siden og litt hvit soppdannelse, men dette var så lite at de ble sluppet ut. 2 villaks ble oppdaget død i fellen ved start røkting, og det ble oppdaget krokskader på den ene. Et sted mellom 10 og 20 pukkellaks hadde krokskader på sidene, hvorav 6 hadde sluker hengende fast i siden.

Her må man huske at røkterne ikke hadde erfaring med å vurdere hvordan sår på fisken hadde oppstått. Det kunne også være skader som ikke ble oppdaget, og som senere utviklet seg i elva.

Her er det viktig å merke seg følgende:

Naturtjenester i Nord v/Rune Muladal foretok fisketelling i vassdraget den 18. sept. 2023. og hadde følgende å rapportere ift. skader:

30 % av villaksen hadde skader med soppdannelse i områder som tilsa at denne hadde stått for lenge i fella, og en del hadde typiske skader i skjell med sopp, som følge av håving ut av fella.

De beste resultatene fra andre elver var 10% skader fra fella, og der hadde ikke noe villaks blitt håvet ut.

Han anbefalte at i de periodene det var ekstra god oppgang av villaks, så måtte røkting skje oftere enn 2 ganger daglig.

Det er blant annet derfor (nevnt på side 6) at vi ønsker å øke til et ekstra røkterteam slik at man røkter fella rundt 4-6 ganger daglig, eller at det satses på et automatisk sorteringssystem av fisk.

Ett undervannskamera som kan tilkobles mobiltelefon via app og pc, slik at man får en mer døgntinuerlig kontroll med villfisk i fella, vil også hjelpe på ift. at det da kan røktes uten at den blir stående for lenge.

Skadene på fisk ble husket på og notert ned, men registreringer kunne vært bedre.

Fiske og velferd forts:

Telling av villaks 18.sept.2023 Naturtj. I Nord

Ho og hannlaks 2023

Størrelse	Snittvekt	Antall	Sum vekt
Små	2	135	270
Mellom	4,5	40	180
Store	10	18	180
Sum ho og hannlaks		193	630

Gytebestandsmålet for Kvalsundelva er 101 kg. Det betyr at det skal være minimum 101 kg. holaks igjen i vassdraget etter sesongslutt for at villaksebestanden skal være reproduktiv.

Resultatet for 2023 ble 244 kg.
For 2022 var dette 536 kg, og for 2021 296 kg.

Beregning av gytebestandsmål 2023 (holaks)

Størrelse	Snittvekt	Antall	Sum vekt
Små	2	27	54
Mellom	4,5	20	90
Store	10	10	100
Sum holaks		57	244

Gjennomsnittet de 8 år dette er målt (fra 2015 til 2023 med unntak av 2020 grunnet Covid) er 266 kg.

Problem med rykkfisking etter pukkellaks:

Oppsynet observert et titalls mindreårige (i hovedsak lokale) nede ved riksvei-bruen som for det meste fra land kastet sluken over stimer med pukkellaks og rykkfisket gjennom stimene.

Disse ble utallige ganger snakket til av oppsynet og forsøkt veiledet til riktig fiskemetode, og noen bortvist, uten at det hjalp noe særlig.

Noen få voksne ble observert rykkfiskende. Disse fikk kraftig tilsnakk, og forbedret seg betraktelig.

Dette er et lakseførende vassdrag og slikt tilates ikke, og fra og med neste år må vi finne en metode for å stoppe dette. Tilsnakk, veiledning og bortvisning fra elva hjelper lite.

Når det gjelder voksne fiskere innføres det en bestemmelse i foreningens sanksjonsbestemmelser fra neste sesong ift. såkalt rykkfisking. (gjeldende brudd på § 5 pt.2 i fiskereglene).

Antall pukkellaks:

Totalt ble det tatt ut og avlivet 3269 pukkellaks.(1972 stk. via fella og 1297 stk. med garn).
Alle fangster ble registrert i egen journal og innmeldt til Miljødirektorates system via deres app.

Annen info:

Etablering av fiskekasse ved riksveibrua:

Fiskere begynte å slenge etter seg død pukkellaks og fiskeslog ved riksvei-brua.

For å få litt mer kontroll på dette ble det satt en større gul fiskekasse med lokk på i området.

Denne ble merket i forhold til at død pukkellaks og fiskeslog kunne kastes her, og at det var forbudt å kaste fisk og fiskeslog i og ved elva.

Kassen ble tømt av røkterne daglig og dumpet på havet sammen med død pukkellaks fra fella.

Ordningen ble en suksess og fiskerne benyttet kassen flittig, og det ble betydelig mer ryddig i dette området.

Fiske og velferd forts:

Antall villfisk, atlantisk laks, sjørret, sjørøye registrert gjenutsatt:

Atlantisk laks: 298 stk. Sjørret: 22 stk. Sjørøye: 1 stk.

Hvordan er data/informasjon registrert og lagret: All data og info er registrert og lagret på Pc med virus-program og passordbeskyttelse, og i tillegg sikkerhetskopiert til ekstern harddisk uten nettilkobling.

Innspill til forbedringer:

- Iverksettelse av konkrete tiltak fra 2024 for å forhindre mer rykkfisking ved bruområdet.
- Innføring av et databasert system for sortering av fisk. Dette vil også hindre at villfisk høves ut av fangstkammeret.
- Montere undervannskamera i fangstkammer som er koblet til mobiltelefonapp hos teamlederne. Dette vil føre til bedre tilsyn, og at store mengder fisk ikke blir stående for lenge i fangstkammer, noe som er spesielt viktig ved høy vanntemperatur og dårlige strømforhold. Røkting kan også skje mer tidsriktig.
- Ved dårlig strømforhold/varmt elvevann bygges slusevegger inn mot fangstkammer for å bedre strømhastigheten inne i kammeret for derav å få mer oksygen til fisken.

Prosedyrer.

Hvilke prosedyrer for arbeidet, håndtering av fisk, HMS etc. er laget:

Se vedlegg til rapporten, dokumentene:

- "Organisering, sikkerhet, og HMS ved etablering og drift av fiskefelle ved Kvalsundelva 2023"
- "Huskeliste, faktorer man må være oppmerksom på ved fangst av fisk i forbindelse med uttak av pukcellaks"

Disse ble laget av foreningens prosjektansvarlige og utlevert styret, teamledere og røktere. Infoen var også tilgjengelig i info og sikkerhetskassen ved elva.

Alle fikk beskjed om å lese gjennom dokumentene og sette seg godt inn i innholdet. Inntrykket var at styret, teamlederne og de fleste av røkterne hadde satt seg godt inn i dette før arbeidsstarten.

Organisering, sikkerhet og HMS ved etablering og drift av fiskefelle ved Kvalsundelva 2023.

FORMAL
Kvalsund Sportsfiskeforening overordnede grovanalyse for HMS arbeid ved og på pukcellaksfella, risikoanalyse for bygging og drift av fella, notatet «fiskevelferd, fangst, sortering og avlving» (alle dokumenter vedlagt) skal skape et trygt arbeidsmiljø og sikre hensynet til liv og helse for alle involvert i arbeidet. I tillegg skal organiseringen, myndighetsfordelingen og en bevisst atferd i forhold til arbeidet som skal utføres, sikre at behandlingen blir utført på en optimal måte både med tanke på resultatopprøpelse, sikkerhet og miljø.

VIKKEOMRÅDE
Relevante dokumenter vedlagt gjelder for all aktivitet under i perioden folk er i arbeid ved og på felle.

ORGANISERING AV ARBEIDET

Oppdragsgiver
Statsforvalteren i Troms- og Finnmark. Miljødirektoratet er ansvarlig for pukcellaks-bekjempelsen på nasjonalt nivå.

Tiltakshaver
Kvalsund Sportsfiskeforening KVSFF har fått i oppdrag av Statsforvalter å montere/demontere og drifte pukcellaksfelle i Kvalsundelva perioden 16. juni – 16. august. Montering av fella skjer etter vårførmenn.

Nasjonalt kompetansesenter
Veterinærinstituttet (VI) er av miljødirektoratet oppnevnt som nasjonalt kompetansesenter for bekjempelse av *Gyrodactylus salaris* og fremmede fiskearter.

Opplæring
Teamlederne Hølgar Wikstrøm, og Pål Reidar Fredriksen har deltatt på HMS og etfereidningskurs arrangert av Statsforvalter, med kursledere JH VANG AS. Teamlederne har ansvaret for opplæring av personell som deltar i lagene.

Feltledelse
Styret ved styreleder, og prosjektansvarlig koordinerer de ulike oppgavene som utføres. Ansvaret i felt delegeres teamlederne. KVSFF vil fortipende vurdere behovet for tilstedeværelse også etter 16 august. Teamlederne har til enhver tid ansvaret for aktiviteten på og ved fiskefella i Kvalsundelva. Teamlederne er ansvarlig for avviks-håndteringen under arbeidet, og rapporterer direkte til styreleder i KVSFF.

Huskeliste.
Faktorer man må være oppmerksom på ved fangst av fisk i forbindelse med uttak av pukcellaks

Uttak av pukcellaks ved bruk av oppgangsfeiler kan skape problemer for de stedegne fiskeartene, i hovedsak laks, sjørret og sjørøye. Erfaringer fra tidligere år viser at dette ofte går veldig bra, men at det i noen tilfeller er behov for å gjøre korrigeringer for å unngå skader og dødelighet på fisken. **Disse som korrigeringer ikke fungerer, må man i ytterste konsekvens avslutte driften av fiskefella av hensyn til dyrevelferden og sytebestanden av den stedegne fisken.**

Vi anbefaler at denne oversikten over ulike risikofaktorer inngår i opplæringen av personell som skal rakte felleene.

Faktor	Symptom	Årsak	Tiltak
Unormal adferd	Fisk sliter med å opprettholde likevekt. Fisk sturer eller søker mot land	Konkret eller sammensatt av faktorer nedenfor	Kontinuerlig vurdering basert på frekvens. Vurder å slippe fisk forbi fella.
Mekaniske skader	Sår, skjelltap, unormal adferd	Spise eller skarpe gjenstander på felle. Predatorene	Undersøk fella nøye på bakgrunn av eventuelle funn. Predator?
Temperatur	Unormal adferd, sviming, land	Generelt stress og eller lite oksygen i vannet	Gjør tiltak som reduserer fiskestettheten nedenfor og i felle. Vurder å slippe fisk forbi fella.
Oksygen	Unormal adferd, sviming, land	Generelt stress og eller lite oksygen i vannet	Gjør tiltak som reduserer fiskestettheten nedenfor og i felle. Vurder å slippe fisk forbi fella.
Predatorene	Fysiske skader eller dødelighet	Sel, oter, fugl	Jage eller søk fellingstilsette på predator
Håndtering	Skjelltap, sår ved trenging, høving og sortering	For tøff håndtering eller spise eller skarpe gjenstander på felle, ikke gode nok høver.	Vurder utstyret brukt til å håndtere fisk. Undersøk fella nøye på bakgrunn av eventuelle funn.
Publikum	Generelt stress og endret adferd	Mennesker eksponerer seg nært fisk som står nedenfor eller i felle	Reduserer tilgangen til felle for publikum og røktere
Vannhastighet	Fisk havner på rista/spilene på oversiden av fella etter utslipp	Utmattelse	Bruker restitusjonskar eller gjør tiltak for å få ned vannhastigheten

Unormal adferd
Unormal adferd kan være vanskelig å karakterisere, men med litt erfaring og observasjoner av endring i adferd bør man være på vakt. Symptomer og årsak kan ofte være sammensatt av flere faktorer som nevnes nedenfor. Tiltak må kontinuerlig vurderes, men hvis fisk begynner da nedenfor **fella eller i fangstklassen, så bør ledende og eller fella åpnes slik at fisk kan vandre fritt opp i elva.** Andre aktuelle tiltak kan være å flytte fisk som sturer eller svimer lengre ut i elva.

Mekaniske skader
Skader kan ha oppstått før fisken kommer opp til fella. Hvis mulig så bør man vurderer når eventuelle skader kan ha oppstått. Skader kan påføres fisken av ledende, felle eller håndtering. Ikke alle skader eller årsaker til skade kan være like enkel å identifisere. Man skal være spesielt oppmerksom på at fisk er følsom for skjelltap og skader på slimlag tidlig i sesongen. Dette kan føre til sår og død senere i sesongen. Man bør være spesielt oppmerksom på eyeskader som kan være svært alvorlig for fisk. Man bør utvise stor grad av skånsomhet i all fiskehåndtering og legg stor innsats i å identifisere eventuelle skader påført av fella slik at tiltak kan gjøres. Fisk som åpenbart er syke uten at man umiddelbart kan identifisere skader bør fryses ned slik at de kan leveres inn til undersøkelse.

HMS:

Hva slags utstyr ble brukt, tørrdrakter, vadere etc: Det ble brukt vadesko, vadebukser og vadejakker eller andre overdeler, og vanntette arbeidshansker. Tørrdrakter var det ikke behov for. Et sett vadeutstyr ble innkjøpt som reserve.

Vanntett kasse med sikkerhetsutstyr lett tilgjengelig i fangstområdet:

Denne inneholdt ringperm med HMS, alarmplan, huskeliste ift. fiskefangst, redningsvester, førstehjelpsutstyr, redningsline. Vanntette arbeidshansker, ekstra bløggekniver og presenning med festeordning til gapahuk samt sitteunderlag var også i denne kassen.

Rekruttering av personell og antall: Se side 3.

Innspill til forbedringer: Undervannskamera inne i fella tilknyttet mobiltilf.app, samt innkjøp av not.

Drift av pukkellaksfella og sikkerhet.

Sikkerheten ble ivaretatt ift. HMS-planen, og lett tilgjengelig sikkerhetsutstyr var på fangstplassen.

Driftsmodell, finansiering timebruk:

Driftsmodell: Se side 3 ift. "arbeidsfordeling".

Finansiering: Se side 4.

Timebruk: 1046 timer totalt.

Utgifter til lønn mv: Se vedlagte regnskap m/resultatregnskap.

Gjennomført garnrunde i kulpen nedenfor fiskefella.

Røkterarbeid ved fiskefella.

Plan videre ift. uttak av pukkellaks i 2025

- Fangstkammer flyttes rundt 10 meter lengre opp til et noe dypere område i elva.
- Det må kjøpes inn undervannskamera for mont. inne i pukkellaksfella som tilknyttes mobiltilf-app.
- Det må kjøpes inn not til fangst av pukkellaks som stimer seg opp og ikke går i fella.
- Felleduk skiftes ut med låsbart hengslet aluminiumslokk, for å hindre fisketyveri fra fangstkammer.
- ATV med henger må leies inn, det samme gjelder ift. båt ved dumping av pukkellaks.
- Salg av pukkellaks er neppe lønnsomt, denne foreslås hentet av kjøpere og betaling via vipsappen.
- Få på plass et automatisk databasert system for sortering av fiskearter, eller øke fra 3 til 4 personer i røkterlaget, og sette inn ett ekstra røkterteam.
- Vurdere å montere vinkelskinner for mer skråstilt ledegjerde inn mot fangstkammer.
- Kjøpe inn og legge sandsekker på bunn langs ledegjerdet og ved fangstkammer for å hindre fiskegraving.
- Montere fellen betydelig tidligere i juni. Sein monteringen i år forårsaket at 4-500 pukkellaks gikk opp.
- Montere slusevegger mot fangstkammer for bedre strømhastighet ved lavvann/høy vanntemp.
- Etablere tiltak mot rykkfisking i bruområdet ved riksveien.

Samarbeidet med etatene, teamlederne, røkterne, og alle som medvirket.

Foreningen ønsker å understreke at samarbeidet med alle hos Statsforvalteren, Hammerfest kommune, FeFo, Mattilsynet, NIBIO Svanhovd, Norske Lakseelver og Naturtjenester i Nord har fungert meget godt. Innad i foreningen har samarbeidet med teamlederne, røkterne og alle som har bidratt fungert meget godt.

Vi takker alle for godt samarbeid og vel utført jobb! Så starter vi på ny i 2025.